



REPUBLIKA SLOVENIJA
CENTER ZA SOCIALNO DELO
LJUBLJANA BEŽIGRAD

**POROČILO
O OPRAVLJENIH NALOGAH NA
CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA
BEŽIGRAD
ZA LETO 2009**

JANUAR, 2010

KAZALO

UVOD	3
ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD	3
INTERPRETACIJA K POROČILU O OPRAVLJENIH NALOGAH V LETU 2009	4
I. CENTER ZA SOCIALNO DELO	4
I.A VARSTVO OTROK IN DRUŽINE	4
I.A.1 Statusna razmerja	4
I.A.1.1 Razveza zakonskih skupnosti in razpad zunajzakonskih skupnosti	4
I.A.1.2 Predhodno družinsko posredovanje	4
I.A.2 Razmerja med starši in otroki	4
I.A.2.1 Določitev in sprememba osebnega imena	4
I.A.3 Izvrševanje roditeljske pravice	5
I.A.3.1 Pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starša nista enotna pri izvrševanju roditeljske pravice (113 člen ZZZDR)	5
I.A.3.2 Odločanje o odtujitvi ali obremenitvi otrokovega premoženja	5
I.A.3.3 Pomoč pri zaščiti otrokove koristi v sodnih postopkih	5
I.B POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV	5
I.B.1 Ukrepi za zaščito otrok	5
I.B.2 Rejništvo	6
I.B.3 Posvojitev	6
I.B.4 Obravnava otrok in mladoletnikov	6
I.B.4.1 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj	6
I.B.4.2 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi težav v odraščanju brez kaznivih dejanj	7
I.B.4.3 Obravnava mladoletnikov v kazenskem postopku	7
I.B.5 Vzgojni ukrepi (KZ)	7
I.C VARSTVO ODRASLIH	7
I.C.1 Penalno področje	7
I.C.2 Skrbništvo	8
I.C.2.1 Postavitev pod skrbništvo	8
I.C.2.2 Skrbništvo za poseben primer	8
I.C.3 Urejanje statusa invalida	8
I.C.3.1 Pravica gluhih oseb do tolmača	8
I.C.3.2 Pravica do izbire družinskega pomočnika	9
I.C.4 Obravnava odraslih oseb s težavami	9
I.D OPROSTITIVE PRI PLAČILU STORITEV	9
I.E DENARNE SOCIALNE POMOČI	9
I.F STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI	11
I.F.1 Družinski prejemki	11
I.F.1.1 Starševski dodatek	11
I.F.1.2 Pomoč ob rojstvu otroka	11
I.F.1.3 Otroški dodatek	11
I.F.1.4 Dodatek za nego otroka	11
I.F.2 Zavarovanje za starševsko varstvo	12
I.F.2.1 Porodniški dopust	12
I.F.2.2 Očetovski dopust	12
I.G DRŽAVNE ŠTIPENDIJE	12
I.H SOCIALNO VARSTVENE STORITVE	12
II. KRIZNI CENTER ZA MLADE	14
II.A VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV PRIKRAJŠANIH ZA NORMALNO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE Z MOŽNOSTJO KRATKOTRAJNE NAMESTITIVE	14
II.A.1 Pregled bivajočih po mesecih	14
II.A.2 Kdo jih je napotil v KCM	15
II.A.3 Starost in spol otrok in mladoletnikov, ki so bivali v KCM	15
II.A.4 Kam so odšli po bivanju v KCM	16
II.A.5 Prisotnost po občinah	16
II.A.6 Koliko dni so mladoletniki bivali v KCM	17
II.A.7 Kosila v letu 2009	17
II.A.8 Razlogi za bivanje otrok in mladoletnikov v KCM	18
II.B PROJEKT BREZPLAČNA MODRA ŠTEVILKA – TELEFON PETRA KLEPCA	18
II.C DELO S PROSTOVOLJCI	19
II.D OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA MLADE	19
II.E LETNO POROČILO O DELU INTERVENTNE SLUŽBE	20
III. CENTRALNA ENOTA ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	22
III.A. SPLOŠNO O CENTRALNI ENOTI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	22
III.A.1 Zaposleni	22
III.B DEJAVNOST CENTRALNE ENOTE ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	24
III.B.1 Odločanje o pravicah državljanov EU iz zavarovanja za starševsko varstvo in o družinskih prejemkih	25
III.B.1.1 Vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah	26
III.B.1.2 Izmenjava in posredovanje informacij na obrazcih serije E 400, obrazcu E 001 ter obrazcu E 104	27
III.B.1.3 Opravljanje materialnih dejanj po javnem pooblastilu - Izdaja potrdil iz uradne evidence na obrazcu E 411	28
III.B.2 Simulacija od za potrebe obrazca E 411	29
III.B.3 Priprava predloga spremembe obrazcev za uveljavljanje pravic do dodatka za nego otroka, dodatka za veliko družino in starševskega dodatka	30
III.B.4 Informiranje CSD in občanov o izvajanju pravic po ZSDP	30
III.B.5 Naloge v zvezi z dograditvijo, delovanjem in kontrolo podatkov v ISCS	31
III.B.6 Druge naloge oziroma dejavnosti CE	31

UVOD

Center za socialno delo Ljubljana Bežigrad (v nadaljnjem besedilu center) ima po odloku Vlade Republike Slovenije status javnega zavoda. Organiziran je za opravljanje dejavnosti socialnega varstva za območje Upravne enote Ljubljana – izpostava Bežigrad.

Center opravlja naloge, ki se nanašajo na izvajanje javnih pooblastil na področjih varstva otrok in družine, varstva odraslih, oprostivah plačil storitev, denarne socialne pomoči, družinskih prejemkov in zavarovanja za starševsko varstvo, ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Center opravlja tudi storitve prve socialne pomoči, socialne preventive, osebne pomoči, pomoči družini za dom. Sedež centra je na Podmilščakovi 20. Dejavnost centra je tudi Krizni center za mlade s sedežem na Ravbarjevi 11 a, ki deluje za širše področje Ljubljane ter Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke kot prvostopenjski organ za celotno državo na Livarski 1. Dejavnost centra financira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, delno pa tudi Mestna občina Ljubljana in občina Dol.

ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD

Na centru je bilo v letu 2009 poleg direktorice, ki organizira in vodi strokovno delo in poslovanje centra, zaposlenih 45 delavcev:

1. Center za socialno delo s sedežem na Podmilščakovi ulici 20:

- 15 socialnih delavcev;
- 1 pedagoginja
- 1 psihologinja;
- 1 upravna organizatorica;
- 2 pravniki;

- 3 strokovne sodelavke na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov;
- 1 knjigovodkinja;
- 1 računovodja;
- 1 poslovna sekretarka – tajnica direktorice;

Glavna pisarna:

- 1 poslovna sekretarka – vodja glavne pisarne;
- 1 pisarniška referentka (Podmilščakova 19);

Sprejemna pisarna:

- 1 pisarniški referent (Podmilščakova 20).

2. Krizni center za mlade s sedežem na Ravbarjevi 11 a:

- 1 pedagoginja;
- 1 psiholog;
- 3 socialni delavci.

3. Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke s sedežem na Livarski 1:

- 7 pravnikov;
- 2 ekonomist;
- 1 sistemski administrator;
- 1 pisarniška referentka.

Na Centru za socialno delo Ljubljana Bežigrad sta zaradi porodniškega dopusta, oziroma dopusta za nego in varstvo otroka odsotni dve univ.dipl.pравnici (nadomeščata ju dve univ. dipl. pravnici) in ena univ.dipl.soc.del (nadomešča jo univ.dipl.sociologinja).

V Centralni enoti za starševsko varstvo in družinske prejemke so zaradi porodniškega dopusta, oziroma dopusta za nego in varstvo otroka odsotne tri univ.dipl.ppravnice (nadomeščajo jih tri univ.dipl.ppravnice).

INTERPRETACIJA K POROČILU O OPRAVLJENIH NALOGAH V LETU 2009

I. CENTER ZA SOCIALNO DELO

I.A VARSTVO OTROK IN DRUŽINE

I.A.1 Statusna razmerja

I.A.1.1 Razveza zakonskih skupnosti in razpad zunajzakonskih skupnosti

V postopku za razvezo zakonske zveze center opravi svetovalni razgovor, ki je namenjen dosegu dogovora o urejanju življenja po razpadu zakonske skupnosti ter pomoči družini in posamezniku v novi situaciji. Strokovni delavec centra povabi zakonca na razgovor, ko od sodišča prejme tožbo ali sporazum za razvezo zakonske zveze. Center je od sodišča prejel 70 zaprosil, da opravi svetovalni razgovor v postopku razveze zakonske zveze, ter poda mnenje, komu od staršev naj se po razvezi zaupajo otroci. O ugotovitvah in dogovorih pošlje poročilo sodišču. V letu 2009 je bilo opravljenih 70 svetovalnih razgovorov, kar je 11,1% več, kot v letu 2008, ko je bilo opravljenih 63 svetovalnih razgovorov.

I.A.1.2 Predhodno družinsko posredovanje

V skladu s 105. členom Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je vloga centra v okviru družinskega posredovanja pred uvedbo postopkov pri sodišču v tem, da staršema, ki ne živita ali ne bosta več živela skupaj, pomaga pri sklenitvi sporazuma o varstvu in vzgoji skupnih otrok v skladu z koristmi otrok. Prav tako to velja za preživljanje otrok in urejanje stikov otrok s tistim od staršev, pri katerem otrok ne živi (105 a., 106. člen ZZZDR). V kolikor sporazuma med staršema kljub posredovanju centra ni možno skleniti, center izda dokazilo o tem za potrebe uvedbe postopka pri sodišču.

Center je v letu 2009 vodil :

- 37 primerov pomoči staršem pri sklenitvi sporazuma o varstvu in vzgoji otrok;
- 32 primerov pomoči staršem pri sklenitvi sporazuma o preživljanju skupnih otrok;
- 44 primerov pomoči pri sklenitvi sporazuma o stikih.

I.A.2 Razmerja med starši in otroki

I.A.2.1 Določitev in sprememba osebnega imena

Starši določijo otroku osebno ime sporazumno. Center se vključuje v postopke za določitev in spremembo osebnega imena, če otrokova starša nista več živa, ali ne moreta izvrševati roditeljske pravice. Osebno ime v takih primerih določi oseba, ki ji je zaupana skrb za otroka v soglasju s pristojnim centrom. V letu 2009 je center v enem primeru pomagal staršem pri določitvi osebnega imena ter izdelal dve mnenji o sporu med roditeljema glede spremembe osebnega imena.

I.A.2.2 Priznanje in/ali izpodbijanje očetovstva in materinstva

Oče lahko prizna otroka za svojega pred matičarjem, v javni listini, oporoki ali pri Centru za socialno delo. Pri centru to naredi na podlagi zapisniške izjave. Center zapisnik posreduje upravni enoti - matični službi. V letu 2009 center beleži 242 priznanj očetovstva, od tega je 213 očetov priznalo očetovstvo pred rojstvom otroka, 29 pa po rojstvu. V letu 2008 je bilo 231 priznanj očetovstva, od tega je 209 očetov priznalo očetovstvo pred rojstvom otroka, 22 pa po rojstvu otroka. Visoko število priznanj očetovstva pred rojstvom otroka je povezano z uveljavljanjem pravice do očetovskega dopusta, postopek pa je potem potrebno opraviti še enkrat na upravni enoti zaradi določitve osebnega imena otroka.

I.A.3 Izvrševanje roditeljske pravice

I.A.3.1 Pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starša nista enotna pri izvrševanju roditeljske pravice (113 člen ZZZDR)

Roditeljsko pravico izvršujeta starša sporazumno v skladu z otrokovo koristjo. Če se o tem ne sporazumeta, jima pri sklenitvi sporazuma pomaga center. Če se starša tudi ob pomoči centra ne sporazumeta, o vprašanih, ki bistveno vplivajo na otrokov razvoj, odloči o tem sodišče. Preden sodišče odloči, mora o otrokovi koristi pridobiti mnenje Centra za socialno delo. V letu 2009 je center sodišču posredoval tri mnenja, v letu 2008 pa šest.

I.A.3.2 Odločanje o odtujitvi ali obremenitvi otrokovega premoženja

Center vodi postopek v primeru odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja ter odobritve pravnih poslov po 111. členu ZZZDR, po katerem smejo starši samo s privolitvijo centra za socialno delo odsvojiti ali obremeniti premoženje svojega otroka samo zaradi njegovega preživljanja, vzgoje in izobrazbe, ali če to zahteva kaka druga njegova korist. V letu 2009 je center vodil in odločal o 23 zadevah, v letu 2008 pa o 21 (odobritev dednega dogovora, odobritev kupoprodajne pogodbe, odobritev komisijske pogodbe...).

I.A.3.3 Pomoč pri zaščiti otrokove koristi v sodnih postopkih

Center je na zaprosilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Oddelka za družinsko sodstvo poleg mnenj v postopkih razveze zakonske zveze (A1.1):

- v 11 zadevah podal mnenje o otrokovi koristi glede varstva in vzgoje;
- v 3 zadevah podal mnenje o višini preživnine;
- v 14 zadevah podal mnenje o otrokovi koristi glede stikov.

I.B POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV

I.B.1 Ukrepi za zaščito otrok

Država je dolžna poskrbeti za otroke, ko družina ne zmore opravljati svojih nalog v otrokovo korist, ko starši ne izvršujejo roditeljske pravice v korist otroka, ko so otroci ogroženi, izpostavljeni nasilju v družini in izven nje. Centrom za socialno delo je država zaupala javna pooblastila za izvajanje ukrepov za zaščito otrok.

V letu 2009 je bilo na centru obravnavanih 29 ogroženih otrok, od tega 8 zaradi zanemarjanja, 6 zaradi psihičnega nasilja, 3 zaradi telesnega nasilja, 1 zaradi spolne zlorabe in 9 zaradi suma o neustreznem ravnanju.

Zaradi vedenjskih odklonov otrok in neustreznega življenjskega okolja je bil v sporazumu s starši izrečen ukrep oddaje otroka v zavod v 7 primerih, brez sporazuma s starši pa v dveh primerih.

I.B.2 Rejništvo

Po zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti je rejništvo posebna oblika varstva in vzgoje otrok in je namenjeno otrokom, ki začasno ne morejo prebivati v matični družini. Na centru pri urejanju namestitve poteka delo s starši in otrokom pri odločitvi za rejniško oskrbo, izbor rejniške družine, namestitev otroka in v zvezi s tem izdaja odločbe in sklenitev rejniške pogodbe. V času oskrbe otroka v rejniški družini poteka spremljanje. Center otroka mora po namestitvi otroka v rejniško družino sestaviti individualno projektno skupino. V skupini sodelujejo: socialni delavec centra otroka, socialni delavec centra rejnika, rejnik, biološka družina in rejenc. Individualna projektna skupina načrtuje in predlaga ustrezno ravnanje in strokovno obravnavo rejenca ter neposredno spremlja rejenca v rejniški družini. Strokovna delavka je v letu 2009 realizirala srečanja Individualne projektne skupine vsaj enkrat do dvakrat na leto, spomladi in jeseni.

V letu 2009 je bilo na novo urejeno eno rejništvo, otrok je bil v rejništvo nameščen v soglasju s starši, v rejništvu pa je 20 otrok. Na območju, za katerega je krajevno pristojen center, je 8 rejniških družin. Vse rejnice so se udeležile rednega usposabljanja za rejnice, pri čemer jih je strokovna delavka sproti obveščala o temah.

Strokovna delavka sodeluje pri spodbujanju stikov med starši, rejniki in sorodniki otroka. Sproti spremlja počutje otroka v rejniški družini, šolsko napredovanje ter rejnikom in staršem nudi strokovno znanje pri delu z otroki.

I.B.3 Posvojitev

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih določa pogoje za posvojitev, razmerja, ki nastanejo s posvojitvijo in postopek za posvojitev. Govorimo o popolni posvojitvi, kar pomeni, da s posvojitvijo otroka, biološkim staršem prenehajo njihove pravice in dolžnosti, otrok - posvojenec deduje po posvojiteljih. Posvojitev se ne more razvezati. Zakonca, ki se odločita za posvojitev otroka na centru vložita vlogo za posvojitev. Pri oceni primernosti kandidata za posvojitev otroka sodelujeta socialna delavka in psihologinja, ki vsaka iz svojega zornega kota ugotavljata primernost kandidata. Ko se ugotovi, da izpolnjujeta pogoje za posvojitev otroka, se zakonca uvrsti na čakalno listo. Center je v letu 2009 prejel 4 nove vloge za posvojitev, skupaj pa je bilo obravnavanih 6 vlog. Bodoči posvojitelji se pogosto odločijo tudi za mednarodno posvojitev. Mednarodna posvojitev lahko poteka z vsemi državami, ki imajo s Slovenijo sklenjen dvostranski sporazum o posvojitvi. V letu 2009 sta bila posvojena dva tuja državljana, oba iz Moskve.

I.B.4 Obravnava otrok in mladoletnikov

I.B.4.1 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj

V primeru, da otrok ali mladoletnik stori kaznivo dejanje, policija oziroma tožilstvo o tem obvesti Center za socialno delo. Če gre za otroka, ki je mlajši od 14 let (še ni kazensko odgovoren), strokovni delavec opravi razgovor z otrokom in njegovimi starši in jih seznanji z možnimi oblikami strokovne pomoči.

V letu 2009 smo zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj obravnavali 10 otrok in mladoletnikov, v enakem obdobju lani pa 6.

I.B.4.2 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi težav v odraščanju brez kaznivih dejanj

Otrokom in mladoletnikom (in njihovim staršem), ki nase opozarjajo s težavami kot so učna in delovna neuspešnost, izostajanje od pouka, begi od doma, poseganje po legalnih in nelegalnih drogah ponudi strokovni delavec ustrezno strokovno pomoč na centru (tudi preventivni program SOM, v okviru katerega strokovni delavci centra v sodelovanju s prostovoljci otrokom zagotavljajo predvsem učno in psihosocialno pomoč ter kvalitetnejše preživljanje prostega časa) ali jih napoti v druge institucije kot je Svetovalni center za otroke, mladostnike in njihove starše. Zaradi težav v odraščanju je center obravnaval 15 otrok in mladostnikov, v letu 2008 pa 17.

I.B.4.3 Obravnava mladoletnikov v kazenskem postopku

Po prejemu ovadbe, ki jo poda policija, državni tožilec lahko zahteva uvedbo pripravljalnega postopka, v katerem je potrebno poleg dejstev, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, ugotoviti starost mladoletnika in okoliščine, ki so potrebne za presojo njegove duševne razvitosti, ter proučiti okolje in razmere v katerih živi. Postopek zoper mladoletnika se lahko uvede za vsa kazniva dejanja samo na zahtevo tožilca. O uvedbi pripravljalnega postopka je obveščen center, ki mora pridobiti podatke o mladostnikovi zrelosti, osebnostnih lastnostih, okoliščinah v katerih živi, o družinski situaciji in pripraviti poročilo za sodišče. Na centru je bilo v letu 2009 obravnavanih 65 mladoletnikov v kazenskem postopku, center pa je dal mnenje o smotrnosti uvedbe postopka v dveh primerih.

I.B.5 Vzgojni ukrepi (KZ)

Mladoletniku se lahko izreče vzgojni ukrep, za katerega izvršitev skrbi Center za socialno delo. Nadzorstvo organa socialnega varstva je vzgojni ukrep, ki ga sodišče izreče mladoletniku, kadar ta potrebuje strokovno pomoč in nadzorstvo, ter je potrebno trajneje vplivati na njegovo vzgojo in pravilen razvoj. Mladoletniku center določi svetovalca, ki opravlja nadzorstvo. Sodišče tudi določi, kdaj ukrep preneha, ne sme pa trajati manj kot eno leto in ne dalj kot tri leta. V letu 2009 so bili izrečeni štirje ukrepi nadzorstva, center pa izvaja nadzorstvo za 21 mladoletnikov, v letu 2008 za 31 mladoletnikov.

Sodišče lahko izreče mladoletniku tudi navodila in prepovedi, ki jih pripravi, vodi in nadzira Center za socialno delo (povrnitev škode, delo v korist humanitarnih organizacij, udeležba v programih socialnega treninga). Sedem mladoletnikov se je udeležilo programov socialnega treninga, od tega je bil en ukrep izrečen v letošnjem letu.

I.C VARSTVO ODRASLIH

I.C.1 Penalno področje

Na področju kazenske in pokazenske obravnave smo obravnavali problematiko oseb med prestajanjem zaporne kazni in po odpustu. V zvezi s tem so bila posredovana poročila za osebe, ki so bile v kazenskem postopku in nudena pomoč družini, katere član je na prestajanju kazni v 5 primerih. Svojo materialno ogroženost ob odpustu so urejali z uveljavljanjem denarne socialne pomoči.

V oktobru 2009 smo Centri za socialno delo dobili nove naloge v zvezi z izvajanjem dela v splošno družbeno korist. Center povabi osebo, ki želi opravljati družbeno koristno delo na razgovor z namenom izbire ustrezne izvajalske organizacije. Po prejemu sklepa sodišča, se oseba v izvajalsko organizacijo vključi, naloga centra pa je, da spremlja njegovo delo,

sodeluje z izvajalskimi organizacijami, poroča sodišču o opravljenem delu. V letu 2009 je center prejel 143 novih zadev v zvezi z izvajanjem dela v splošno korist.

I.C.2 Skrbništvo

I.C.2.1 Postavitev pod skrbništvo

Center postavi pod skrbništvo osebo, ki ji je na podlagi pravnomočne odločbe odvzeta poslovna sposobnost. Skrbnik sodeluje s centrom in najmanj enkrat letno s pisnim poročilom in dokazili poroča o varovančevem življenju, zdravju in premoženju, na zahtevo centra pa tudi večkrat. Pod stalnim skrbništvom spremljamo 47 oseb, center opravlja skrbniške naloge v 24 primerih.

Začasnega skrbnika postavi center osebi, zoper katero se je začel postopek za odvzem poslovne sposobnosti. Dolžnost začasnega skrbnika je zastopati osebo in ščititi njene pravice, koristi in interese v času postopka odvzema poslovne sposobnosti. V letu 2009 je bilo postavljenih šest začasnih skrbnikov.

I.C.2.2 Skrbništvo za poseben primer

Skrbnik za poseben primer se postavi osebi za določena opravila. V letu 2009 je bilo imenovanih 102 skrbnikov za poseben primer, v letu 2008 pa 77. V letu 2009 je opaziti močno porast imenovanja skrbnikov za poseben primer (32,5%). Razlog za to je mogoče iskati v vedno pogostejši zahtevi Zavodov, da se starostnika namesti v dom na podlagi odločbe, ki jo izda CSD.

Najpogostejši razlogi za imenovanje:

- urejanje namestitve v institucionalno varstvo;
- zapuščinski postopki – kolizija interesov;
- zastopanje pri kupoprodajnih pogodbah;
- drugi pravni postopki.

I.C.3 Urejanje statusa invalida

Urejanje statusa invalida center izvaja na podlagi Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb. Prizadeta oseba ima po 18 letu starosti pravico pridobiti status in nadomestilo za invalidnost. V letu 2009 je bil 7 osebam na novo priznan status invalidne osebe in na podlagi tega tudi nadomestilo za invalidnost oziroma dodatek za tujo nego in pomoč.

I.C.3.1 Pravica gluhih oseb do tolmača

Po zakonu o uporabi slovenskega znakovnega jezika center ureja pravico gluhe osebe do tolmača. Gluha oseba ima pravico uporabljati znakovni jezik v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oziroma izvajalci javne službe in ima pravico uporabljati znakovni jezik tudi v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi ji gluhotu pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb. Na podlagi odločbe izda center za socialno delo gluhi osebi izkaznico, s katero lahko uveljavlja pravice, enkrat letno pa ji izda vavčerje za plačilo tolmača v obsegu 30 ur letno. Ob koncu leta 2009 je center posredoval 58 upravičencem 2020 vavčerjev za leto 2010.

I.C.3.2 Pravica do izbire družinskega pomočnika

Pravica invalidne osebe do družinskega pomočnika je namenjena polnoletnim osebam s težko motnjo v duševnem razvoju in težko gibalno oviranim osebam, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (zakon te osebe imenuje invalidne osebe).

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi nudi pomoč, ki jo potrebuje. Družinski pomočnik je lahko le oseba, ki bi se lahko štela za brezposelno osebo po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ali se je z namenom, da bi postala družinski pomočnik, odjavila iz evidence brezposelnih oseb ali je zapustila trg dela. Družinski pomočnik je lahko tudi oseba, ki je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa pri delodajalcu.

Družinski pomočnik ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega.

Center je v letu 2009 obravnaval dva zahtevka za pridobitev pravice do izbire družinskega pomočnika. V letu 2009 ima 12 invalidnih oseb pravico do družinskega pomočnika.

I.C.4 Obravnava odraslih oseb s težavami

Center je prejel 42 obvestil o uvedbi postopka o pridržanju oseb v zdravstvenih organizacijah (obvestila je center prejemal le do 30.6.2009, po tem ne več zaradi uporabe Zakona o duševnem zdravju) in obravnaval 39 oseb zaradi težav v duševnem zdravju, 11 oseb zaradi zasvojenosti z alkoholom in 9 osebe zaradi zasvojenosti z drogo.

I.D OPROSTITVE PRI PLAČILU STORITEV

Pomoč na domu starejšim ali invalidnim osebam v Ljubljani izvaja Zavod za oskrbo na domu. Ustanovitelj in financer zavoda je Mestna občina Ljubljana, ki sofinancira tudi ceno storitve na domu. Dogovore o izvajanju storitve sklepa zavod, oprostitev ali delne oprostitev plačila storitve pa center. V letu 2009 je center odločal o šestih oprostivah, vseh aktivnih upravičencev pa je 23.

Tudi **pri institucionalnem varstvu** starejših oseb je center odločal o delni ali celotni oprostitvi plačila oskrbe v institucionalnem varstvu, odvisno od dohodkov kandidatov in njihovih svojcev, ki so za oskrbo dolžni prispevati. V letu 2009 je center odločil o 15 zahtevah za oprostitev plačila do institucionalnega varstva, vseh aktivnih upravičencev pa je 76. Oprostitev plačila institucionalnega varstva se financira iz občinskega proračuna. V primeru, da ima upravičenec nepremičnino, se opravi zaznamba v zemljiški knjigi v korist občine.

I.E DENARNE SOCIALNE POMOČI

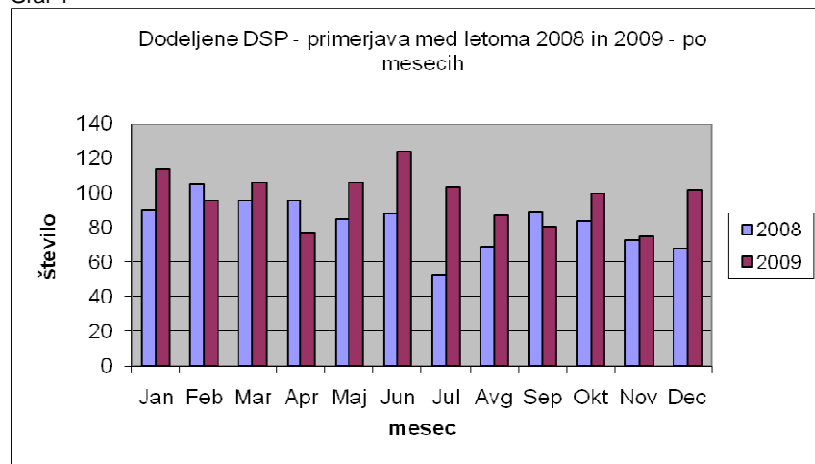
Denarna socialna pomoč je namenjena tistim, ki se iz razlogov, na katere niso mogli vplivati, znajdejo v materialni stiski. Ob taki pomoči naj bi lažje poiskali izhod iz situacije, v kateri so se znašli.

Postopke za priznanje pravic do denarne socialne pomoči vodi in v njem odloča center na podlagi Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07, 41/07 – popr.) in po odloku. V letu 2009 je bilo dodeljenih 1917 denarnih pomoči, v letu 2008 pa 1578, kar pomeni da je bilo

leta 2009 dodeljenih 21,5% denarnih pomoči več kot leta 2008. Če primerjamo posamezne vrste pomoči, je bilo rednih DSP v letu 2009 dodeljenih 1171, kar je 16,7% več kot leto prej.

Pomoči, ki jih financira Mestna občina Ljubljana na podlagi odloka je bilo leta 2009 dodeljenih 586, kar je 39,5% več kot v letu 2008. Vseh skupaj je bilo v letošnjem letu izdanih 2542 odločb (ob upoštevanju dodeljenih, zavrženih in zavrženih), kar je 374 (17,3%) več kot v letu 2008. Zaradi izteka denarnih nadomestil brezposelnih oseb, katerih število je v letu 2009 naraslo, je pričakovati, da se bo število upravičencev do DSP v letu 2010 še povečalo. Od januarja 2009 do decembra 2009 se je število registriranih brezposelnih oseb povečalo z 73911 na 96672, kar je za 30,8% (Zavod za zaposlovanje RS).

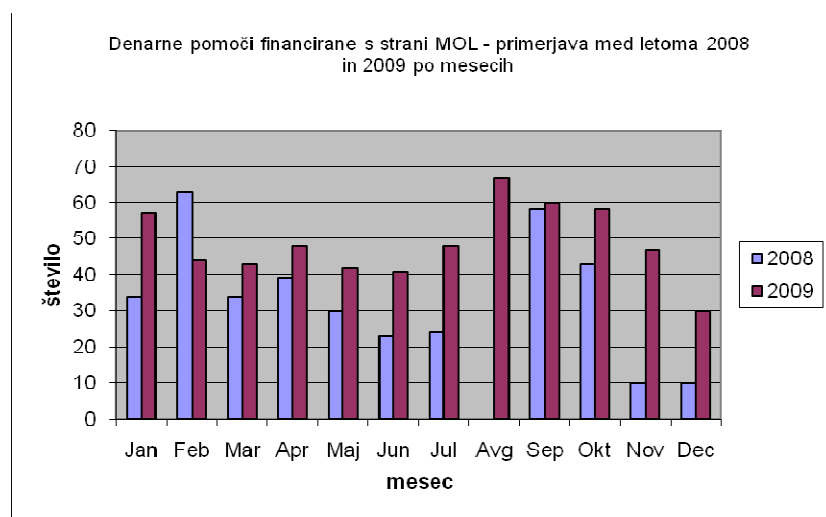
Graf 1



Vir: mesečna poročila 2008 in 2009

Iz grafa je razvidno, da se je število upravičencev do DSP v primerjavi z letom 2008 povečalo predvsem v maju, juniju in juliju 2009. V mesecu juniju 2009 se je število prejemnikov DSP povečalo za skoraj 41% v primerjavi z junijem 2008. Zaradi izteka denarnih nadomestil brezposelnih oseb, katerih število je v letu 2009 naraslo, je pričakovati, da se bo število upravičencev do DSP v naslednjih mesecih še povečalo.

Graf 2



Vir: mesečna poročila 2008 in 2009

Iz grafa je razvidno, da se je število upravičencev do pomoči, financirane s strani MOL v primerjavi z letom 2008 močno povečalo. Porast je vidna predvsem v poletnih mesecih in ob koncu leta. V mesecu novembru 2009 je bilo tako dodeljeno več kot 3x več tovrstnih denarnih pomoči kot v letu 2008.

I.F STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI

Pravice po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih so pravice iz naslova zavarovanja za starševsko varstvo (starševski dopust, starševsko nadomestilo in pravica iz naslova krajšega delovnega časa) in pravice do družinskih prejemkov (starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, otroški dodatek, dodatek za veliko družino, dodatek za nego otroka in delno plačilo za izgubljeni dohodek). Pravice so vezane na otroka, uveljavlja pa jih eden od staršev.

I.F.1 Družinski prejemki

I.F.1.1 Starševski dodatek

Starševski dodatek je denarna pomoč staršem, kadar ti niso upravičeni do starševskega nadomestila. Pravica traja eno leto. V letu 2009 je starševski dodatek uveljavljalo 52 upravičencev, kar je 23,5% manj, kot v letu 2008, ko je starševski dodatek uveljavljalo 68 upravičencev.

I.F.1.2 Pomoč ob rojstvu otroka

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni denarni prejemek, namenjen za nakup opreme za novorojenca, do katerega ima pravico vsak otrok, katerega starša imata stalno prebivališče v RS. Starši se lahko odločijo za štiri različne pakete pomoči (A, B, C D) in gotovino. V letu 2009 je vložilo zahtevo za pomoč ob rojstvu otroka 619 staršev, kar je primerljivo z letom 2008, ko je zahtevo vložilo 639 upravičencev.

I.F.1.3 Otroški dodatek

Z otroškim dodatkom se staršem oziroma otroku zagotavlja dopolnilni prejemek za preživljanje, vzgojo in izobraževanje, kadar dohodek na družinskega člana ne presega zgornje meje dohodkovnega razreda po zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Dohodkovni razred je določen v odstotku od povprečne mesečne plače vseh zaposlenih v Republiki Sloveniji za koledarsko leto pred vložitvijo zahteve. Višina otroškega dodatka se določi glede na uvrstitev družine v dohodkovni razred. Dohodkovni razred je določen v odstotku od povprečne mesečne plače vseh zaposlenih v RS za koledarsko leto pred vložitvijo zahteve.

V letu 2009 je bilo izdanih 5623 odločb, kar je 2,8% manj kot v letu 2008, ko jih je bilo 5787. Od tega je bilo v letu 2009 izdanih 5285 pozitivnih odločb, v letu 2008 pa 5389.

I.F.1.4 Dodatek za nego otroka

Dodatek za nego otroka je denarni dodatek za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in je namenjen kritju povečanih življenjskih stroškov, ki jih ima družina zaradi nege in varstva takega otroka. O pravici odloča center na podlagi mnenja zdravniške komisije pri UKC Pediatrični kliniki.

V letu 2009 je bilo obravnavanih 78 vlog za uveljavljanje pravice do dodatka za nego otroka, kar je 13% več, kot v letu 2008, ko je bilo vlog 69.

I.F.2 Zavarovanje za starševsko varstvo

I.F.2.1 Porodniški dopust

Porodniški dopust je pravica do 105 dnevnega dopusta materi za pripravo na porod in nego in varstvo otroka v prvih tednih življenja. Število zahtevkov je bilo v letu 2009 581, kar je 5,8% več kot v enakem obdobju lani, ko je pravico uveljavljalo 549 upravičencev.

I.F.2.2 Očetovski dopust

Očetovski dopust je pravica do dopusta v trajanju 90 dni. Plačan dopust traja 15 dni in se koristi do 6 meseca otrokove starosti, neplačan pa 75 dni, koristi se do tretjega leta otrokove starosti. Število zahtevkov je bilo v letu 2009 516, kar je 9,8% več kot v enakem obdobju lani, ko je bilo zahtevkov 470.

I.G DRŽAVNE ŠTIPENDIJE

Centri za socialno delo so v drugem polletju 2008 na podlagi Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 59/07, 63/07-popr.) iz Zavoda RS za zaposlovanje prevzeli naloge na področju državnih štipendij.

V letu 2009 je center izdal 385 pozitivnih odločb. Najvišji znesek državne štipendije je znašal 268,35 eur, najnižji pa 38,33 eur mesečno. Izdanih je bilo 166 zavrnilih odločb, najpogosteje zaradi preseganja cenzusa. Primerjava med letoma 2008 in 2009 je mogoča le za drugo polletje, saj so Centri za socialno delo na podlagi Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 59/07, 63/07-popr.) v drugem polletju 2008 od Zavoda RS za zaposlovanje prevzeli naloge na področju državnih štipendij. Iz spodnje tabele je razvidno, da je bilo v drugem polletju 2008 izdanih 14,6% manj pozitivnih odločb kot v enakem obdobju v letu 2009.

Tabela 1: Število pridobljenih, zavrženih in zavrnjenih pravic do državne štipendije, primerjava med letoma 2008 in 2009 (drugo polletje)

	Dodeljene	Zavrnjene	Zavržene	Skupaj
2008	336	228	2	566
2009	385	166	1	552

I.H SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

Socialna preventiva je namenjena preprečevanju socialnih stisk in težav, obsega pa aktivnosti in pomoč za samopomoč posamezniku, družini in skupinam prebivalstva.

Program SOM (Središče otrok in mladostnikov) - Center na področju socialne preventive v okviru programa SOM (Središče otrok in mladostnikov) nudi psihosocialno pomoč otrokom in mladostnikom, ki so obravnavani na centru, ter otrokom, ki so obravnavani pri svetovalni službi na osnovnih šolah s področja Bežigrada. Program sofinancira Mestna občina Ljubljana. V letu 2009 je bilo v program redno vključenih 22 otrok.

Program »Družabništvo s starim človekom« - Na področju varstva odraslih center izvaja program Družabništvo s starim človekom. Program je namenjen zmanjšanju občutka osamljenosti pri starem človeku, kakovostnejše preživljanje prostega časa in povečevanju medgeneracijskega sožitja. V letu 2009 je bilo v program vključenih 8 oseb.

Skupina za partnerske in medsebojne odnose – v letu 2009 je skupino izvajal center skupaj s Centrom za socialno delo Ljubljana Center. Pomen srečevanja v skupini je v zmanjševanju izolacije za uporabnike, ki se nahajajo v krizni situaciji, zmanjševanje stigmatizacije, izboljšanje komunikacije in čustvene klime ter prevzem odgovornosti za lastno življenje. Srečanja se izvajajo ob ponedeljkih na Centru za socialno delo Ljubljana Center, Dalmatinova 2. V letu 2009 je bilo v skupini vključenih 33 oseb

Prva socialna pomoč obsega pomoč pri prepoznavanju socialnih stisk in težav, oceno možnih rešitev, seznanjanje upravičenca z možnimi socialno varstvenimi storitvami, z obveznostmi, ki sledijo izbiri storitve, ter predstavitev mreže izvajalcev, ki lahko upravičencu nudijo pomoč. Storitve je praviloma enkratna. Po prvem razgovoru se zaključi oziroma napoti k ustreznemu strokovnemu delavcu ali v drugo institucijo zaradi nadaljnje obravnave.

V letu 2009 se je v primerjavi z letom 2008 povečalo število upravičencev, ki prvič poiščejo pomoč na centru zaradi materialne stiske. Posledično je naraslo število usmeritev uporabnikov znotraj centra. Veliko število uporabnikov ima zdravstvene težave, zlasti težave v duševnem zdravju. Te osebe izpostavljajo materialno stisko, stanovanjsko stisko, težave v odnosih s svojci, osamljenost. V primerjavi z letom 2008 se je povečalo nudenje informacij preko telefona.

Uporabnike se najpogosteje usmerja v zunanje institucije kot so Zavod za zaposlovanje, Rdeči križ, Karitas, Brezplačno pravno pomoč, neprofitne organizacije.

Na področju zasvojenosti se alkoholike usmerja v AA, Al-anon, Inštitut Antona Trstenjaka, Zdravstvene zavode. Zasvojene z drogo pa se usmerja v programe Projekt človek, Društvo Up, Retro Center.

Na področju PSP za stare se največ oseb usmerja v institucije, ki nudijo pomoč na domu, največ na ZOD.

Predvideva se porast upravičencev storitve PSP zaradi izteka denarnih nadomestil Zavoda za zaposlovanje in enkratnih pomoči socialno ogroženim.

V letu 2008 je Center za socialno delo Ljubljana Bežigrad začel izvajati prvo socialno pomoč za uporabnike s težavami v družinskih in partnerskih odnosih ter za žrtve in povzročitelje nasilja po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini. V letu 2009 je bilo izvedenih 26 storitev prve socialne pomoči zaradi težav v družinskih in partnerskih odnosih in 39 storitev prve socialne pomoči zaradi nasilja v družini. Uporabnike se večinoma napoti na brezplačno pravno pomoč, v nevladne organizacije, materinske domove, zdravstvene službe, upravne enote.

Osebna pomoč je storitev, ki obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljšanje njegovih socialnih zmožnosti. V primerjavi z enakim obdobjem lani je bila realizacija te vrste pomoči v letu 2009 nekoliko nižja in je zajela 11 uporabnikov.

Storitve **pomoči družini za dom** obsega strokovno pomoč in svetovanje pri urejanju odnosov med družinskimi člani, strokovno pomoč pri skrbi za otroke, usposabljanje družine za opravljanje njene vsakdanje vloge. Izvaja se na podlagi dogovora in individualnega načrta. V letu 2009 je bilo v storitev vključenih 8 družin.

II. KRIZNI CENTER ZA MLADE

Krizni center za mlade (v nadaljevanju KCM) je organizacijska enota Centra za socialno delo Ljubljana Bežigrad, s sedežem na Ravbarjevi 11/a v Ljubljani in deluje na podlagi pogodbe o organiziranju in izvajanju nalog regijskega Kriznega centra za mlade.

II.A VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV PRIKRAJŠANIH ZA NORMALNO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE Z MOŽNOSTJO KRATKOTRAJNE NAMESTITVE

V letu **2009** je v KCM bivalo **51 otrok in mladostnikov**, katerim smo nudili zaščito, oskrbo in osebno pomoč, prvo socialno pomoč posamezniku v krizi ter svetovanje otrokom, mladostnikom in njihovim družinam.

Dejavnost KCM zajema poleg varstva otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje z možnostjo kratkotrajne namestitve tudi enodnevne obravnave (prva socialna pomoč), informiranje in svetovanje po telefonu ter sodelovanje z institucijami, ki poteka 24 ur dnevno.

Poleg omenjenih bivajočih smo v letu 2009 vodili tudi **26 enodnevnih obravnav**, kar pomeni tako prvo socialno pomoč kot svetovanje. Po potrebi smo sodelovali tako z družino kot z institucijami, pomembnimi za rešitev težave.

V letu 2009 smo opravili še:

- **101 svetovalnih razgovorov po telefonu**
- **82 informativnih razgovorov po telefonu**
- **569 različnih sodelovanj z institucijami**

Ta opravili niso povezana z bivajočimi otroki in mladostniki, zato so številke ločene od številke v naslednji tabeli.

II.A.1 Pregled bivajočih po mesecih

Mesec	bivajoči novi	svet. razg. z ml. in star.	sod. z inst.	inf. razg. po tel.	svet. r. po tel.	MOL	druge občine
Jan.	6	13	36	8	/	3	3
Feb.	(3)	6	15	6	/	0	0
Mar.	5	16	13	2	/	4	1
Apr.	4	9	14	3	3	1	3
Maj	1(2)	5	10	2	/	0	1
Jun.	8	31	77	21	3	4	4
Jul.	4	11	25	4	/	1	3
Avg.	2(4)	9	15	3	/	1	1
Sept.	2	3	5	2	/	1	1

Okt.	4(5)	21	30	26	6	1	3
Nov.	10(12)	27	36	10	/	5	5
Dec.	5(7)	12	18	5	1	5	0
Skupaj:	51	163	294	92	13	26	25

Med bivajočimi prvo število pomeni na novo sprejeti, drugo v oklepaju pa vsi bivajoči v mesecu. V letu 2009 so bili vsi meseci skoraj polno zasedeni, razen meseca maj in september, po zasedenosti pa izstopata november in december.

Med 51 bivajočimi sta dva mladostnika bivala dvakrat, eden trikrat, en mladostnik pa devetkrat. To pomeni, da so 4 mladostniki poiskali pomoč v KCM več kot enkrat. V teh primerih je šlo v glavnem za preživljanje vikendov, odhod na letovanje in prihod nazaj v KCM ter ponoven sprejem po 21 dneh, ker v 21 dneh ni bilo možno poiskati ustrezne oblike bivanja izven družine, pa tudi za nestrinjanje in nezmožnost mladostnikov z institucionalno obliko bivanja.

II.A.2 Kdo jih je napotil v KCM

- SAM-A	8
- CSD	23
- POLICIJSKA POSTAJA	9
- STARŠI/SORODNIKI	7
- INTERVENTNA SLUŽBA	1
- SVETOVALNA SLUŽBA	2
- ZNANEC	1

SKUPAJ 51

II.A.3 Starost in spol otrok in mladostnikov, ki so bivali v KCM

	Ž	M
10 let	2	0
12 let	1	2
13 let	2	0
14 let	3	2
15 let	8	1
16 let	13	6
17 let	6	5
SKUPAJ	35	16

Tudi letos je število bivajočih deklet višje kot prejšnja leta, ravno tako pa je podobna starost bivajočih v KCM. Največ bivajočih je namreč starih od 14 do 18 let.

II.A.4 Kam so odšli po bivanju v KCM

- domov	23
- vzgojni zavod	3
- stanovanjska skupina	1
- UKC	1
- KCM Murska Sobota	1
- sorodniki	4
- rejniška družina	2
- privat soba	1
- k prijatelju	1
- šola v naravi, letovanje	3
- ZU Janez Levec	2
- dijaški dom	8

SKUPAJ **50**

Iz tabele je razvidno, da se je večina otrok in mladostnikov, več kot polovica, vrnila domov, ostali pa večinoma v organizirano institucionalno varstvo. Ena mladostnica še biva v KCM.

II.A.5 Prisotnost po občinah

MOL

Bežigrad	- 0
Center	- 3
Moste	- 6
Šiška	- 13
Vič	- 3

Skupaj - **25**

REGIJA

Domžale	- 5
Grosuplje	- 3
Kamnik	- 6

Skupaj - **14**

Druge občine

Ajdovščina	- 1
------------	-----

Koper	- 2
Murska Sobota	- 1
Postojna	- 1
Ptuj	- 1
Trbovlje	- 1
Trebnje	- 1
Zagorje	- 3
Skupaj	11

Druge države

Romunija	- 1
Skupaj	- 1

V Republiki Sloveniji deluje sedaj že 7 kriznih centrov za mlade ter Krizni center za otroke v Grosupljem. Največ otrok in mladostnikov je bivalo iz Mestne občin Ljubljana in regije, tem otrokom in mladostnikom je bil prvotno KCM tudi namenjen.

II.A.6 Koliko dni so mladostniki bivali v KCM

01 dan	- 4
02 dni	- 5
03 dni	- 11
04 dni	- 1
05 dni	- 2
06 dni	- 2
07 dni	- 0
08 dni	- 1
09 dni	- 3
10 dni	- 3
11 dni	- 1
12 dni	- 3
13 dni	- 1
14 dni	- 0
15 dni	- 0
16 dni	- 1
17 dni	- 0
18 dni	- 2
19 dni	- 0
20 dni	- 2
21 dni	- 2
22 dni	- 1
25 dni	- 1
27 dni	- 1
28 dni	- 1
31dni	- 1
35 dni	- 1
39 dni	- 1

Skupaj – 51 mladostnikov / 539 dni

II.A.7 Kosila v letu 2009

delovni dan

vikendi

Januar	28	7	
Februar	30	5	
Marec	15	6	
April	7	0	
Maj	13	3	
Junij	47	8	
Julij	36	5	
Avgust	24	6	
September	1	1	
Oktober	39	6	
November	22	10	
<i>December</i>	28	7	
Skupaj	290	64	354

II.A.8 Razlogi za bivanje otrok in mladostnikov v KCM

Pri mlajših otrocih pod 12 let beležimo več fizičnega nasilja. Ponavadi te otroke pripeljejo v KCM strokovne delavke in delavci s pristojnega CSD ali svetovalne službe s šol. Starejši otroci ponavadi poiščejo pomoč sami ali po nasvetu tretje osebe – prijatelj, svetovalna delavka na šoli, razrednik.

Razlogi za bivanje otrok pri nas ostajajo enaki kot vsa leta in opravičujejo namen in koncept delovanja KCM.

Največkrat gre:

- za psihično nasilje staršev nad otroki,
- za fizično nasilje staršev nad otroki in posledično umik iz ogrožujočega okolja;
- ekperimentiranje z nedovoljenimi drogami,
- srečujemo se s sumi spolnih zlorab,
- srečujemo se s suicidalnostjo mladostnikov in zdravstvenimi težavami kot je anoreksija,

V redkih primerih smo bivanje otroka v KCM podaljšali, predvsem v primerih, ko je pristojni CSD urejal ustrezno namestitvev izven družine, v institucionalno oskrbo ter zaradi počitnic in zapletenosti primera.

V vseh primerih obravnavanih otrok v KCM se povezujemo s pristojnimi CSD. Sodelujemo tudi z ostalimi vladnimi in nevladnimi institucijami (šole, policija, društva, zdravstvo), ko ugotovimo nujnost sodelovanja z njimi.

II.B PROJEKT BREZPLAČNA MODRA ŠTEVILKA – TELEFON PETRA KLEPCA

Aprila 2006 je bila aktivirana brezplačna modra številka – telefon Petra Klepca, namenjen otrokom, ki doživljajo nasilje. V letu 2008 smo beležili:

Tihi klici : **857** klicev
 Neresni klici: **1476** klicev
 Svetovalni klici: **53** klicev

Pri svetovalnih klicih gre predvsem za klice o slabih ocenah in spolnosti. Še vedno mladi pokličejo na stacionarno tel. št. ko imajo resne težave.

Nekoliko se je zmanjšalo število klicev, predvsem svetovalnih, medtem ko je še vedno veliko tihih in neresnih klicev.

II.C DELO S PROSTOVOLJCI

Že vsa leta obstoja KCM so nam v veliko pomoč tudi prostovoljke in prostovoljci, ki se odločijo del svojega časa preživeti z našimi otroki in mladostniki. Vključeni smo v Slovensko filantropijo, združenje za promocijo prostovoljstva. Tam bodoči prostovoljci dobijo prvo informacijo o KCM in se nato povežejo z nami.

Prostovoljke in prostovoljci so tako študentke in študentje različnih fakultet, pa tudi zaposleni v različnih službah.

Prostovoljcem nudimo:

- strokovno vodenje in pridobitev izkušenj
- vključevanje v interna izobraževanja
- možnost udeležbe na delavnicah, seminarjih, ki se vsebinsko vežejo na prostovoljno delo
- potrdilo o opravljenem prostovoljnem delu.

Delo poteka tako med tednom, kot med vikendi prazniki in počitnicami.

Področje dela prostovoljk in prostovoljcev:

- druženje z otroki, mladostniki
- individualni pogovori
- družabništvo
- učna pomoč
- delo, ki je vezano na preživljanje prostega časa v naravi, v kulturnih ustanovah ter na športnih objektih.

II.D OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA MLADE

Redno sodelujemo na strokovnih svetih matičnega CSD. Prav tako se redno udeležujemo Aktiva na področju mladostnikov, Aktiva krizni centrov za mlade ter na aktivih in sestankih regijske koordinatorice za obravnavo nasilja.

Izvedli smo številne predstavitve o delovanju Kriznega centra za mlade v Ljubljani tako vladnim kot nevladnim organizacijam, študentom, pripravnikom, strokovnim delavcem, gostom iz tujine:

- Svetovalnica Fužine
- Produkcijška šola
- Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše
- Pediatrična klinika – zdravniki specializanti pediatrije
- Pedagoška fakulteta
- Fakulteta za socialno delo

- Fakulteta za družbene vede
- UNICEF
- Fakulteta za socialno delo
- Gostje iz Estonije in Avstralije - CIF

Pri svojem delu se srečujemo z viškom ur, predvsem nastane problem, ko želimo koristiti letni dopust in je nekdo od strokovnih delavk-cev v bolniškem staležu.

II.E LETNO POROČILO O DELU INTERVENTNE SLUŽBE

Interventna služba socialnega varstva je za Upravno enoto Ljubljana organizirana v okviru Centra za socialno delo Bežigrad, ki tudi teritorialno pokriva vseh pet ljubljanskih centrov za socialno delo in hkrati območje regije. Delo interventne službe se opravlja v okviru Kriznega centra za mlade. Delo interventne službe opravljajo strokovni delavci Kriznega centra za mlade. Prevozi so še naprej organizirani z GEA taxi službo.

V letu 2009 je interventna služba opravila 13 intervenc in prejela 45 obvestil o izreku ukrepa prepovedi približevanja. Interventna služba je prejela tudi 62 klicev oz. obvestil tako policijskih postaj kot zdravstvene službe ali fizičnih oseb, kjer je šlo za primere družinskega nasilja, nesoglasja glede stikov otrok ter težav s starejšimi ljudmi nemočnimi ljudmi, za katere je bilo potrebno poskrbeti.

Izvedene intervencije:

- 20.02.2009** – strokovna delavka je sodelovala pri družinskem sporu, oče ni želel otroka izročiti materi.
- 19.03.2009** – strokovna delavka je šla na na PP Bežigrad, kjer naj bi se pogovorila z gospo, ki je želela prijaviti spolno nadlegovanje svojega 3 letnega sina s strani neznanega moškega.
- 24.04.2009** – strokovna delavka je s policisti s PP Moste odšla v Velike Lašče, kjer je sodelovala pri razgovoru z družino, šlo je za ovadbo staršev zoper hči in njenega partnerja, da z njim grdo ravnata..
- 06.05.2009** – strokovni delavec je bil prisoten pri zaslišanju mladoletnika na PP Moste, zoper katerega so starši dali prijavo, šlo je za sum kaznivega dejanja nasilja v družini.
- 12.05.2009** – strokovni delavec je bil pri prisoten pri urejanju stikov med sptima zakoncema na PP Vič.
- 19.05.2009** – strokovni delavec je bil prisoten pri zaslišanju mld. tujca, državljana Afganistana, ki je bil brez dokumentov, PP Polje.
- 19.05.2009** – strokovni delavec je bil prisoten pri zaslišanju mld. tujca, državljana Turčije, ki je bil udeležen pri pretepu v Azilnem domu, PP Vič.
- 29.06.2009** – strokovna delavka je opravila razgovor z mld., ki je bil na PP Moste, nasilen je bil do staršev, spremila ga je na CSD Moste.
- 21.07.2009** – strokovna delavka je odpeljala mladostnico, ki je bivala v KCM na Urgentni blok, poškodovala si je koleno.

14.08.2009 – strokovna delavka je prisotna pri zaslišanju mladoletnice na PP Vič in opravila prvo socialno pomoč.

01.08.2009 – strokovni delavec je bil prisoten pri zaslišanju mladoletnika na PP Medvode.

26.08.2009 – strokovna delavka je opravila intervenco na domu pri slabotni starejši ženski, klic smo prejeli s PP Moste.

26.09.2009 – strokovna delavka je bila prisotna pri razgovoru z mladoletnico na PP Moste, ki je bila žrtev nasilja s strani maminega partnerja.

Izrek prepovedi približevanja:

Januar	– 5 izrekov
Februar	– 4 izreki
Marec	– 6 izrekov
April	– 5 izrekov
Maj	– 3 izreki
Junij	– 4 izreki
Julij	- 1 izrek
Avgust	- 4 izreki
September	– 0 izrekov
Oktober	- 4 izreki
November	- 4 izreki
December	- 5 izrekov

Obvestila o izrečenih ukrepih prepovedi približevanja smo prejeli:

PP Bežigrad	- 7
PP Center	- 7
PP Moste	- 2
PP Šiška	- 4
PP Vič	- 9

PP Domžale	– 14
PP Kamnik	- 1
PP Grosuplje	- 1
Skupaj	- 45

V večini primerov smo takoj stopili v stik z žrtvijo in ji nudili prvo socialno pomoč po telefonu ter jo obvestili, da jo bodo kontaktirali/e tudi strokovni/e delavci/ke pristojnega centra za socialno delo. Le v redkih primerih, ko policisti niso pridobili telefonske številke, je PSP izostal.

III. CENTRALNA ENOTA ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

III.A. SPLOŠNO O CENTRALNI ENOTI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke (v nadaljevanju CE) je notranja organizacijska enota Centra za socialno delo Ljubljana Bežigrad (v nadaljevanju CSD Ljubljana Bežigrad). Oblikovana je bila v drugi polovici leta 2002. Njene naloge so bile določene z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju CSD Ljubljana Bežigrad v javni socialno varstveni zavod. Od svoje ustanovitve deluje v poslovnih prostorih na Livarski 1, Ljubljana, ki se nahajajo izven poslovnih prostorov sedeža CSD Ljubljana Bežigrad.

III.A.1 Zaposleni

Spremembe v poročevalnem obdobju na CE:

- 14.04.2009 - odhod pravnice Andreje Crnković na letni dopust, po letnem dopustu nastop starševskega dopusta, dne 25.4.2009,
- 04.05.2009 - zaposlitev nove pravnice-pripravnice Valentine Sedmak (nadomešča pravnico Andrejo Crnković, ki je na starševskem dopustu),
- 17.06.2009 – odhod Ester Mislej (vodja CE) na letni dopust, po letnem dopustu nastop starševskega dopusta, dne 05.08.2009.
- 02.11.2009 – zaposlitev nove pravnice Lee Peterlin (nadomešča pravnico Špelo Turk, ki zaradi starševskega dopusta nadomešča vodjo Ester Mislej).

Struktura zaposlenih uslužbencev CSD Ljubljana Bežigrad na dan 31.12.2009, ki opravljajo dela in naloge na:

- CE:

1. vodja enote - Ester Mislej (na starševskem dopustu – nadomešča jo Špela Turk),
2. tajnica - Jadranka Čučuz,
3. pravnica – Andreja Crnković (na starševskem dopustu – nadomešča jo pravnica pripravnica Valentina Sedmak),
4. pravnica – Metka Vrhovnik,
5. pravnica – Lea Peterlin (nadomeščanje pravnice Špele Turk),
6. informatik -Goran Tratnik.

Zaposleni, ki delo opravljajo na CE so sodelovali na delovnih sestankih na MDDSZ (pretežno na Direktoratu za družino). Sodelovanje in udeležba je bila dogovorjena in usklajevana sproti med MDDSZ in CE.

Vodja CE je vključena v delovno skupino za koordinacijo sistemov socialne varnosti pri MDDSZ, Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve v okviru katere se redno udeležuje sklicanih sestankov. Prav tako so v tehnično skupino EESSI imenovani informatik Goran Tratnik ter pravnici Metka Vrhovnik in Špela Turk. V letošnjem letu je bilo veliko medsebojnega sodelovanja in vloženega dela na tem področju, saj z mesecem majem 2010 prihaja v veljavo nova Uredba (EGS) št. 883/04, ki bo nadomestila staro Uredbo (EGS) št. 1408/71. S strani CE so bile dane pripombe tako na posamezne obrazce in samo Uredbo kot na vsako noto posameznih držav članic EU, ki se dotika vprašanj družinskih dajatev in pravic iz zavarovanja za starševsko varstvo.

Zaposleni so se udeležili naslednjih izobraževanj in sestankov:

JANUAR:

- 05.01.2009 - sestanek delovne skupine za koordinacijo sistemov socialne varnosti pri MDDSZ, Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve v zvezi z vključitvijo Slovenije v evropsko omrežje EESSI – vodja CE, pravnica.

FEBRUAR:

- 05.02.2009- sestanek delovne skupine za koordinacijo sistemov socialne varnosti pri MDDSZ, Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve v zvezi z vključitvijo Slovenije v evropsko omrežje EESSI – pravnici Andreja Crnkovič in Špela Turk, informatik Goran Tratnik.
- 12.02.2009 – sestanek na MDDSZ z MJU glede spremembe obrazcev za uveljavljanje pravice do dodatka za nego otroka, dodatka za veliko družino, starševskega dodatka – pravnica Špela Turk.
- 23.02.2009 - sestanek delovne skupine za koordinacijo sistemov socialne varnosti pri MDDSZ, Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve v zvezi s sprejemom nove Uredbe, ki bo nadomestila Uredbo Sveta (EGS) št. 1408/71 – pravnici Andreja Crnkovič in Špela Turk.

MAREC:

- 17.03.2009 – posvet za centre za socialno delo, ki ga je pripravilo MDDSZ. Predstavitev Centralne enote in sistema za izplačevanje izvoznih dajatev – pravnica Špela Turk.
- 18.3.2009 – seminar »Vse, kar mora vedeti urednik spletne strani« v hotelu CITY v Ljubljani – informatik Goran Tratnik.

APRIL:

- 15.04.2009 – sestanek na CE z MDDSZ in RAIS-om glede dograditve sistema ISCSD za izplačevanje razlik za družinske dajatve – vodja CE Ester Mislej, pravnica Špela Turk, pravica – pripravnica Metka Vrhovnik.
- 20.04.2009 - Udeležba na seminarju »Koordinacija sistemov socialne varnosti«- TRESS, Pravna fakulteta v Ljubljani – vodja CE Ester Mislej, pripravnica Metka Vrhovnik.
- 24.4.2009 – Udeležba na delavnici »Kaj prinaša Windows 7«. Delavnico je organiziral slovenski Microsoft – informatik Goran Tratnik.

JUNIJ:

- 18.06.2009 - Sestanek z MDDSZ in RAIS-om – predstavitev novega modula IS CSD za izplačevanje družinskih dajatev na CE - pravica Špela Turk, informatik Goran Tratnik.

SEPTEMBER:

- 09.–11.09. – priprava na izpit iz Zakona o splošnem upravnem postopku – pravnica pripravnica Valentina Sedmak
- 15.09.2009 - Sestanek tehnične skupine za koordinacijo sistemov socialne varnosti na MDDSZ, Služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve – informatik Goran Tratnik, pravnici Metka Vrhovnik in Špela Turk
- 23.09.2009 – izpit iz Zakona o splošnem upravnem postopku – pravnica pripravnica Valentina Sedmak

OKTOBER:

- 14.10.2009 – sestanek delovne skupine za koordinacijo sistemov socialne varnosti za delavce migrante – pravnica Metka Vrhovnik
- 15.10.2009 – sestanek projektne skupine EESSI.SI – informatik Goran Tratnik, pravnici Metka Vrhovnik in Špela Turk
- 23.10.2009 – tehnično srečanje javne uprave (Microsoft Slovenija) – informatik Goran Tratnik
- 27. – 28.10.2009 – predavanja iz Socialnega varstva – pravnica pripravnica Valentina Sedmak

NOVEMBER:

- 09.–11.09. – priprava na izpit iz Zakona o splošnem upravnem postopku – pravnica Lea Peterlin

DECEMBER:

- 07.12.2009 – izpit iz Zakona o splošnem upravnem postopku – pravnica Lea Peterlin

III.B DEJAVNOST CENTRALNE ENOTE ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

Dejavnost CE obsega naloge, določene z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju CSD Ljubljana Bežigrad v javni socialno varstveni zavod in sicer:

1. odločanje na prvi stopnji v zvezi s pravicami državljanov EU iz zavarovanja za starševsko varstvo in o pravicah do družinskih prejemkov,
2. pripravljane osnutkov odločb in navodil za CSD ter posredovanje informacij CSD in občanom glede izvajanja pravic iz zakona,
3. sodelovanje pri vzpostavljanju informacijskega sistema za CSD in pri povezavah z drugimi informacijskimi sistemi, priprava predlogov za dopolnitev za nadgradnjo sistemov, sodelovanje pri vzpostavitvi informatizacije CSD, administriranje poštnega sistema in podatkovne baze, spremljanje dela CPU in izdelovanje analiz,
4. kontrola podatkov v informacijskem sistemu in opozarjanje na nepravilnosti.

CE je tudi v letu 2009 nadaljevala z izvajanjem zgoraj navedenih nalog, zlasti nalog iz 1. in 2. točke. Obseg izvajanja posamezne naloge je bil različen, nekatere so bile v določenem obdobju intenzivnejše, bolj poudarjene kot druge. Na to vplivajo spremembe v zakonodaji, gibanje števila zaposlenih v drugih državah članicah EU (izdaja potrdil na obrazcih E 411 se je povečala).

III.B.1 Odločanje o pravicah državljanov EU iz zavarovanja za starševsko varstvo in o družinskih prejemkih

Na podlagi pooblastila ministra št. 025-001/03 z dne 17.12.2002, izdanega Centru za socialno delo Ljubljana Bežigrad, CE od 1. 5. 2004 dalje, po vstopu Republike Slovenije v EU, opravlja naloge v zvezi z odločanjem o pravicah državljanov Evropske unije iz zavarovanja za starševsko varstvo in pravicah do družinskih prejemkov na prvi stopnji, skladno z Zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih in Uredbo (EGS) št. 1408/71, 574/72 in tudi 859/03. Slednja širi veljavnost Uredbe (EGS) št. 1408/71 na državljane tretjih držav.

V sklop te naloge sodi:

- vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah do družinskih prejemkov in o pravicah iz zavarovanja za starševsko varstvo za državljane EU,
- izdajanje potrdil iz uradne evidence na predpisanem obrazcu E 411,
- pridobivanje podatkov na obrazcih E 407, E 404, E 402, E401, E 104 in E 001 od pristojnih institucij v RS in posredovanje le-teh pristojnim nosilcem za izplačilo družinskih dajatev v drugih državah članicah EU oziroma strankam,
- posredovanje informacij strankam glede postopka pridobivanja in potrjevanja obrazcev serije E 400 in glede uveljavljanja pravic,
- sodelovanje s pristojnimi nosilci v drugih državah članicah,
- vodenje evidenc.

V tem obdobju se je povečalo število izdaje negativnih odločb zaradi primarne nepristojnosti Slovenije za izplačilo otroškega dodatka.

Uredba (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo znotraj Skupnosti (v nadaljevanju Uredba), na ravni Evropske unije ureja področje socialne varnosti in se uporablja za zaposlene ali samozaposlene osebe in študente, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ter za njihove družinske člane. Namen Uredbe je zagotoviti enakost obravnave vseh državljanov Evropske unije, ki so zaposleni (opravljajo dejavnost) v eni državi članici, stalno prebivališče pa imajo v drugi državi članici.

V Skladu z Uredbo mora družinske dajatve primarno zagotavljati država stalnega prebivališča družine, kadar je v tej državi ena od upravičenih oseb zaposlena v smislu Uredbe (npr. oče je zaposlen v Avstriji, mati pa v Republiki Sloveniji, kjer ima družina tudi stalno prebivališče). V tem primeru je Republika Slovenija primarno pristojna država za izplačilo družinskih dajatev. Druga država članica je v tem primeru le sekundarno pristojna, torej za izplačilo morebitne razlike med dajatvami, do katerih je oseba upravičena v državi stalnega prebivališča, in dajatvami, do katerih bi bila oseba sicer upravičena v drugi državi članici (v kolikor je višina družinskih dajatev v tej državi članici višja kot v državi stalnega prebivališča).

Druga država članica postane primarno pristojna, kadar je v tej državi vsaj ena od upravičenih oseb do družinskih dajatev zaposlena v smislu Uredbe, v državi stalnega prebivališča pa nobena od upravičenih oseb ni zaposlena v smislu Uredbe. To se praviloma zgodi, kadar:

- eden od staršev je zaposlen v drugi državi članici (npr. v Avstriji), drugi pa v državi stalnega prebivališča ni zaposlen
- oba starša sta zaposlena v drugi državi članici

Kadar je za izplačilo družinskih dajatev primarno pristojna druga država članica, je država stalnega prebivališča sekundarno pristojna, torej le za izplačilo morebitne razlike v višini dajatev.

V kolikor krajevno pristojni center za socialno delo ugotovi, da Republika Slovenija na podlagi podatkov, navedenih na vlogi za otroški dodatek, v skladu z Uredbo ni primarno pristojna država članica, se vloga odstopi Centralni enoti za starševsko varstvo in družinske prejemke. Centralna enota bo tako vlogo zavrnila zaradi primarne pristojnosti druge države članice.

Centralna enota je v letu 2009 izdala 256 zavrženih odločb. Evidenca negativnih odločb se ne vodi v sistemi IS CSD, ampak samo na Centralni enoti, potekajo pa dogovori z MDDSZ, da bi se v bodoče tudi negativne odločbe zaradi primarne nepristojnosti Republike Slovenije vključilo v nov modul sistema IS CSD.

III.B.1.1 Vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah

CE je v času od 1. 1.2009 do 31. 12. 2009 prejela skupaj 507 zahtev – vlog in sicer za uveljavljanje pravice do:

- otroškega dodatka
- starševskega dopusta in nadomestila (porodniški dopust, porodniško nadomestilo, dopust za nego in varstvo otroka, nadomestilo za nego in varstvo otroka, očetovski dopust, očetovsko nadomestilo)

CE je v času od 01.01.2009 do 31.12.2009 izdala 6 odločb po uradni dolžnosti:

- 2 dodatka za veliko družino,
- 4 zavrnitvene (ukinitvene) odločbe za otroški dodatek.

Izplačevanje razlik in s tem povezan nov sklop eu znotraj obstoječega sistema iscsd ter izvajanje načela kontinuitete

Namen Uredbe (EGS) št. 1408/71 v povezavi z izvedbeno Uredbo (EGS) št. 574/72 je zagotoviti enakost obravnave vseh državljanov Evropske unije, ki so zaposleni (opravljajo dejavnost) v eni državi članici, stalno prebivališče pa imajo v drugi državi članici.

V Skladu z Uredbo mora družinske dajatve primarno zagotavljati država stalnega prebivališča družine, kadar je v tej državi ena od upravičenih oseb zaposlena v smislu Uredbe (npr. oče je zaposlen v Republiki Sloveniji, mati pa na Slovaškem, kjer ima družina tudi stalno prebivališče). V tem primeru je Republika Slovenija sekundarno pristojna država za izplačilo družinskih dajatev.

Druga država članica je v tem primeru primarno pristojna, Republika Slovenija pa je kot sekundarno pristojna, pristojna le za izplačilo morebitne razlike med dajatvami, do katerih je oseba upravičena v državi stalnega prebivališča, in dajatvami, do katerih bi bila oseba sicer upravičena v drugi državi članici (v kolikor je višina družinskih dajatev v tej državi članici višja kot v državi stalnega prebivališča).

Republika Slovenija je tako dolžna izplačevati razliko pri družinskih prejemkih, kadar ni primarno pristojna država za izplačilo, prav tako je dolžna izvajati načelo kontinuitete. Glede na to, da sistem ISCSd tega ni podpiral, je moral izvajalec pripraviti nov sklop za izplačevanje razlik, torej za vse primere, ko je RS sekundarno pristojna država in mora izplačati samo razliko družinskih dajatev.

Primer: Državljeni druge države članice EU, ki opravljajo dejavnost/so zaposleni v RS in za katere je RS sekundarno pristojna država, so v RS upravičeni do izplačila razlike za vse družinske dajatve (pod pogojem, da je znesek, ki ga določa zakonodaja primarno pristojne države nižji od zneska, ki ga določa zakonodaja sekundarno pristojne države - RS).

Razlika se izplačuje na podlagi seštevka zneskov vseh družinskih dajatev, ki jih je prejel oz. do katerih bi bil upravičen posamezen družinski član, v kolikor je/bo vloga vložena. Na podlagi Sklepa št. 147 o izvajanju 76. člena Uredbe (EGS) št.1408/71 je potrebno za vsakega družinskega člana (otroka) posebej primerjati zneske družinskih prejemkov, ki jih določa zakonodaja države, v kateri ima družinski član stalno prebivališče, z zneskom družinskih dajatev, predvidenih v zakonodaji RS.

Skladno z Uredbo je potrebno zagotoviti izplačilo za vsa leta nazaj, od trenutka, ko je izpolnjen pogoj zaposlitve v RS.

V novem sklopu ISCS D se na podlagi sekundarne pristojnosti RS izplačujejo razlike tudi slovenskim državljanom, pri katerih je partner v RS nezaposlen, drug partner pa je zaposlen v Italiji, kjer nacionalna zakonodaja določa, da so otroci do otroškega dodatka upravičeni le do dopolnjenega 18. leta, ne glede na nadaljnje šolanje. V teh primerih je RS sekundarno pristojna za izplačilo otroškega dodatka, prav tako je potrebno tudi v teh primerih skladno z Uredbo spoštovati načelo kontinuitete.

Po dogovoru z MDDSZ – Direktorat za družino, se bo razlike za vse izvozljive družinske dajatve, tako slovenskim kot tudi ostalim državljanom EU, na podlagi sekundarne pristojnosti RS, izplačevalo dvakrat letno, predvidoma v mesecu oktobru ter mesecu aprilu.

Zaradi zgoraj navedenega se je v drugi polovici leta 2009 močno povečalo število ugodenih zahtevkov za družinske dajatve (prejemke), saj smo v oktobru vzpostavili sistem za izplačevanje razlik za EU državljane skladno z Uredbo (EGS) št. 1408/71 ter v povezavi z ZSDP.

CE je sodelovala pri izgradnji novega sklopa IS CSD (Evropska uredba), prav tako smo opravili vsa potrebna testiranja in s tem povezana poročila, da je sistem za izplačevanje razlik do družinskih dajatev za EU državljane začel delovati.

III.B.1.2 Izmenjava in posredovanje informacij na obrazcih serije E 400, obrazcu E 001 ter obrazcu E 104.

Obsega posredovanje informacij strankam na delu v tujini, referentom na centrih za socialno delo, pristojnim nosilcem za izplačilo družinskih dajatev v drugih državah članicah EU in delodajalcem, glede postopka pridobivanja in potrjevanja obrazcev serije E 400, zaradi uveljavljanja pravic do družinskih dajatev (najpogosteje je to otroški dodatek) v državi zaposlitve, kakor tudi glede uveljavljanja posameznih pravic po ZSDP v RS. Pretežno gre za telefonsko posredovanje informacij (število teh ne upada), nekaj jih je tudi v pisni obliki (zajeta so v nadaljevanju poročila, ki se nanaša na vprašanja in odgovore, del informacij pa je posredovanih tudi strankam osebno na CE).

Poleg izdaje potrdil na predpisanih obrazcih E 411 (glej naslednjo točko poročila), CE sodeluje tudi pri izmenjavi podatkov oziroma pridobivanju potrdil na ostalih obrazcih serije E 400, obrazcu E 001 ter obrazcu E 104. CSD oziroma CE kot pristojni nosilec za družinske dajatve v RS je dolžan nuditi pomoč pri pridobivanju potrdil na predpisanih obrazcih ne glede na to, da izdaja potrdil na teh obrazcih ni v njeni pristojnosti, saj ne vodi uradne evidence o dejstvih, ki se zahtevajo na teh potrdilih. Kadar to zahteva stranka oziroma pristojni nosilec v drugi državi članici EU zaradi uveljavljanja pravic do družinskih prejemkov oziroma dajatev

za materinstvo v drugih državah članicah oziroma ko sama CE potrebuje ustrezne podatke za odločanje o pravici, mora CE poskrbeti za pridobivanje oziroma izmenjavo podatkov tudi na naslednjih obrazcih:

- **obrazec E 401** – Potrdilo o sestavi družine za dodelitev družinskih dajatev,
- **obrazec E 404** – Zdravniško potrdilo za dodelitev družinskih dajatev,
- **obrazec E 407** – Zdravniško potrdilo za dodelitev posebnih družinskih dajatev ali povečanih družinskih dajatev za telesno ovirane in duševno motene otroke,
- **obrazec E 402** – Potrdilo o nadaljevanju študija za dodelitev družinskih dajatev,
- **obrazec E 001** – Zahtevek za posredovanje informacij na podlagi 84. člena Uredbe 1408/71,
- **obrazec E 104** – Potrdilo o seštevanju zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali dob prebivanja.

CE ne vodi ločene evidence o teh potrdilih, saj je večina njih vezana na izdajo potrdila E 411 in so evidentirana v zadevi E 411.

V letu 2009 se je močno povečala izmenjava informacij med posameznimi nosilci držav članic EU na obrazcih E 104 – vzrok je v povečanem zaposlovanju EU državljanov izven njihove matične države.

III.B.1.3 Opravljanje materialnih dejanj po javnem pooblastilu - Izdaja potrdil iz uradne evidence na obrazcu E 411

Naloga obsega:

- sprejem zahtevkov za informacije o upravičenosti do družinskih dajatev v državi članici, kjer imajo družinski člani stalno prebivališče na obrazcu E 411, neposredno od strank (zagotavljanje uradnih ur ali po pošti),
- pripravo zahtevkov za ZZZS za izdajo potrdil o zaposlitvi zakonca, katerega upravičenost do družinskih dajatev v državi stalnega prebivališča družinskih članov je treba potrditi na obrazcu E 411,
- priprava dopisov strankam, pristojnim nosilcem v drugih državah članicah,
- postopek potrjevanja oziroma izdaje potrdil na obrazcu E 411,
- vodenje evidence (program OPIS),
- administrativna opravila (sprejem in odprava pošte, vodenje rokovnika, fotokopiranje seznamov in izdanih potrdil, vodenje tekoče zbirke dokumentarnega gradiva...),
- posredovanje informacij (pisnih in po telefonu) strankam glede izpolnjevanja zahtevka za izdajo potrdila, načina pridobivanja potrdila E 411.

V letu 2009 je bilo **potrjenih 3772 potrdil na obrazcu E 411** (vir podatkov so mesečna poročila o delu). Število rešenih zahtev v letu 2009 je višje od števila evidentiranih novih zadev v letu 2009 zaradi rešitve zahtev, ki so bile evidentirane ob koncu leta 2008 in prenesene v leto 2009 in zato, ker nekateri vlagatelji v posameznem obdobju vložijo zahtevo za izdajo E 411 večkrat. Število izdanih potrdil je glede na število evidentiranih novih zadev oziroma vloženih zahtev tudi višje, saj je v mnogih primerih istemu prosilcu (stranka ali pristojni nosilec v drugi državi članici) potrebno izdati dve, tri ali štiri potrdila za isto ali različno obdobje.

Obrazec E 411 je ena od prilog k vlogi za uveljavitev pravice do družinskih dajatev v državi članici EU, v kateri je zaposlen eden od staršev, njegovi družinski člani pa imajo zakonito prebivališče v Republiki Sloveniji. Z njim se pristojnemu nosilcu za izplačilo družinskih dajatev v državi zaposlitve posredujejo informacije o upravičenosti do družinskih dajatev v državi zakonitega prebivališča družinskih članov, obdobje prejemanja in višina družinskih dajatev ali informacije, da niso upravičeni do družinskih dajatev in zakaj ne, ali informacije, da zahteva za uveljavitev družinskih dajatev v državi zakonitega prebivališča družinskih

članov ni bila vložena. Obrazec E 411 se pretežno izdaja za potrebe uveljavljanja pravice do otroškega dodatka oziroma razlike v drugi državi članici EU, zato se tudi na obrazec vpisujejo podatki o pravici do otroškega dodatka in dodatka za veliko družino v RS.

Potrdila E 411 so izdana pretežno na zahtevo stranke, manj pa na zahtevo pristojnega nosilca v drugi državi članici. Število vloženih zahtev po pošti je še vedno večje kot število osebno vloženih zahtev.

CE potrebne informacije za izpolnitev navedenih obrazcev pridobiva iz baze podatkov IS CSD sistema in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS). Pridobivanje nekaterih podatkov iz ZZZS od maja 2007 poteka sicer na podlagi elektronske izmenjave podatkov. Ker pa CE ni imela dostopa do vseh zavarovalnih podlag, smo v letu 2008 poslali na ZZZS dopisa s prošnjo do dostopa do vseh zavarovalnih podlag.

V januarju 2009 smo na CE dobili dostop do vseh zavarovalnih podlag.

Tudi sicer je izdaja potrdil zamudna, saj se vsi podatki v potrdila vpisujejo ročno iz IS CSD sistema (izdaja potrdil ni podprta v IS CSD sistemu, s tem pa tudi ni vzpostavljena evidenca izdanih potrdil).

Evidenca vlagateljev zahtev za izdajo E 411 je deloma vodena računalniško (s pomočjo programa OPIS – evidenca sprejemne pisarne), deloma pa ročno (mesečna poročila o delu).

III.B.2 Simulacija od za potrebe obrazca E 411

Konec leta 2008 se je pojavil problem tabel z višinami otroških dodatkov, ki se prilagajo obrazcem E 411, kadar stranke v Sloveniji niso vložile vloge za uveljavitev otroškega dodatka, čeprav je bila Slovenija primarno pristojna država. Problem se je pojavil pri slovenskih državljanih, zaposlenih v nekaterih drugih državah EU, saj te države ne upoštevajo več priloženih tabel, ampak zahtevajo konkretne zneske, sicer bi bile vloge vlagateljev zavrjene. Dogovorilo se je, da za te primere RAIS omogoči, da bo IS CSD dovoljeval simulacijo izračuna višine otroškega dodatka za vsa pretekla leta (od 01.05.2004 dalje). Centralna enota v primerih, ko tuji nosilec za konkretno stranko zahteva navedbo konkretnih zneskov, stranke z dopisom pozove, da sporočijo relevantne dohodke in predložijo druga potrebna dokazila (ki so sicer potrebna pri odločanju o pravici do otroškega dodatka), pri tem pa navede, da v kolikor tega ne bodo storile v določenem roku, izračun ne bo mogoč, zaradi česar bo obrazcem priložena le splošna tabela, na podlagi katere jim organi drugih držav članic EU ne bodo izplačali pripadajočih dajatev. Pozivu je priložen obrazec, ki ga je CE pripravila v ta namen.

V letu 2009 smo na CE izvedli 22 simulacij izračuna otroškega dodatka. V ta namen smo na CE v Excelu pripravili program, ki nam izračuna konkretne zneske višine otroškega dodatka, ki bi jih stranke dobile v Republiki Sloveniji za določeno leto, če bi vložile vlogo za otroški dodatek, saj izračun v obstoječem sistemu IS CSD še ni možen.

Spletna stran CSD Ljubljana Bežigrad zagotavlja dodatno možnost dostopa do obrazcev serije E 411, saj lahko stranka sama izpiše potrebne obrazce, jih izpolni in posreduje na CE oziroma drugemu pristojnemu organu (šola, upravne enote...). Na spletni strani smo dodali zraven napisa Centralna enota - pripis EU, saj je bilo prej za veliko strank zavajajoče. Ne glede na to dodatno možnost, pa število posredovanih telefonskih informacij ne upada (najpogosteje zastavljena vprašanja strank se nanašajo na posredovanje informacij o našem naslovu, roku izdaje potrdila, naboru podatkov, ki jih morajo vpisati v zahtevo na E 411, uradnih urah...).

Te naloge opravljajo pripravnice, informatik in vodja CE, za administrativna dela vezana na sprejem in odpravo pošte pa skrbi tajnica.

III.B.3 Priprava predloga spremembe obrazcev za uveljavljanje pravic do dodatka za nego otroka, dodatka za veliko družino in starševskega dodatka

CE je v letu 2009 sodelovala pri spremembi vloge za uveljavljanje pravice do otroškega dodatka in pri sestavi navodila za CSD-je v zvezi s primarno nepristojnostjo Slovenije za izplačilo otroškega dodatka. V letu 2009 je CE z MDDSZ in MJU aktivno sodelovala pri predlogih za spremembo obrazcev za uveljavljanje pravice do dodatka za nego otroka, dodatka za veliko družino in starševskega dodatka. V juliju so na pobudo CE navedene vloge tudi ustrezno spremenili. Zdaj je pri uveljavljanju pravice do družinskih prejemkov razvidna zaposlitev v tujini (drugi državi članici EU).

III.B.4 Informiranje CSD in občanov o izvajanju pravic po ZSDP

Ta del naloge obsega:

- posredovanje informacij, pojasnil CSD in občanom po telefonu ali osebno ali v pisni obliki kot odgovori na njihova vprašanja v zvezi s pravicami po ZSDP,
- pripravo predlogov odgovorov oziroma pojasnil na vprašanja občanov, CSD-jev ter MDDSZ-ja v zvezi s pravicami po ZSDP,
- posredovanje odgovorov na tehnična vprašanja v zvezi z uporabo informacijskega sistema ISCSD,
- vodenje evidence prejetih in odposlanih vprašanj.

Naloga se nanaša na posredovanje informacij, pojasnil oziroma odgovorov v zvezi z vsebinskimi vprašanji vezanimi na področje pravic po ZSDP in deloma tudi na pomoč centrom pri reševanju tehničnih vprašanj vezanih na uporabo ISCSD sistema v delu, ki podpira pravice po ZSDP.

Prvi sklop vprašanj predstavljajo vsebinska vprašanja, ki so naslovljena na CE. Nanje CE pripravi pisne predloge odgovorov, jih posreduje v pregled na MDDSZ in po prejeti potrditvi odgovore odpošlje naslovniku (število je razvidno iz tabele 1). Drugi sklop vprašanj se nanaša na vprašanja, ki jih CE prejme iz MDDSZ in na katera pripravlja le predloge odgovorov (kot pomoč MDDSZ) ter jih vrne v nadaljnjo uporabo na MDDSZ. Tak postopek izmenjave predlogov odgovorov med CE in MDDSZ in posredovanja odgovorov je urejen z medsebojnim dogovorom iz leta 2002.

Na enoti spremljamo stanje prejetih pisnih vprašanj in odposlanih odgovorov CSD-jem in občanom iz CE (realizirani odgovori) in stanje prejetih vprašanj iz MDDSZ ter pripravljenih predlogov odgovorov za MDDSZ (realizirani odgovori). V primerih, ko je vprašanje vsebovalo več vprašanj, je vprašanje in odgovor oziroma predlog odgovora v vseh evidencah upoštevan le enkrat. Stanje vprašanj oziroma odgovorov je prikazano v tabeli 1.

Upoštevajoč evidenco je bilo od 1.1.2009 do 31.12.2009 na CE prejetih skupaj 36 vprašanj (17 vprašanj iz CSD in 19 vprašanj občanov). Realizirana so bila vsa vprašanja za CSD in občane.

V tabeli niso upoštevani odgovori na vprašanja, ki so zastavljena s strani MDDSZ, saj medsebojna komunikacija zaradi hitrosti, ekonomičnosti in same narave kompleksnejših vprašanj večinoma poteka telefonsko, zato ni možno voditi evidence o številu podanih odgovorov.

Tabela št. 1: Število vprašanj prejetih na CE in realiziranih odgovorov, glede na spraševalca, v obdobju od 1.1.2009 do 31.12.2009:

Vprašanja/odgovori	Vprašanja v letu 2009	Realizirani odgovori oz.predlogi, ali odstopi	Nerealizirani odgovori
Občanov na CE	19	19	-
Centrov na CE	17	17	-
SKUPAJ (A)	36	36	-

III.B.5 Naloge v zvezi z dograditvijo, delovanjem in kontrolo podatkov v ISCS

Redna tedenska obdelava podatkov v informacijskem sistemu ISCS – PRO. Izpis prejemnikov paketa in pošiljanje izpisa na Recinko d.o.o. Posamezne tedenske obdelave se hranijo na CE v elektronski obliki. Za to nalogo skrbi informatik.

Tabela št. 2.: Zavitki PRO v letu 2009:

Zavitki PRO v letu 2009:

	A	B	C	D	STARA	E	Skupaj
Število zavitkov po posameznih paketih	139	97	0	0	0	1310	1546
Delež posameznih paketov	8,99%	6,27%	0%	0%	0%	84,73%	

- Kreiranje in ažuriranje e-predalov za referente na CSD-jih. Podatki o opravljenem delu po posameznih kategorijah so predstavljeni v tabeli št. 2.

Tabela št. 2.: Število posegov na elektronskih predalih po kategorijah v letu 2009:

Skupno število posegov	Dodani novi predali	Brisani predali	Sprememba gesla	Sprememba imena oz. priimka	Sprememba CSD
264	111	109	29	9	6

III.B.6 Druge naloge oziroma dejavnosti CE

1. Vodenje prejete in oddane pošte v programu OPIS in vodenje ter vzdrževanje tekoče zbirke dokumentarnega gradiva (nalogo opravlja tajnica na CE). Redno vzdrževanje programa OPIS98 (naloga informatika) obsega:
 - Opravljene so bile redne nadgradnje programa
 - Vzdrževanje baze

2. Vzdrževanje elektronskega predala gpcsd.ce@gov.si – zaradi omejenega prostora na strežniku, ki se nahaja na MJU, je potrebno iz predala brisati elektronsko pošto v rednih presledkih in opraviti arhiviranje. Vsa, do sedaj prispela pošta, je na voljo vodji enote in je arhivirana tako na strežniku kot tudi na zapisljivih CD-jih. Za to nalogo, kakor tudi za vzdrževanje spletne strani CSD Ljubljana Bežigrad: <http://www.csd-lj-bezigrad.si/> skrbi informatik.
3. Redno vzdrževanje računalniškega sistema na CE. Pod nalogo spada skrb za arhiviranje datotečnega strežnika ter administracija sistema.
4. Opravljanje mentorstva ter sodelovanje pri izbiri novih kandidatov.
5. Pomoč pri odgovorih na vprašanja MDDSZ glede vprašanj občanov, ki so poslana na e upravo.
6. Aktivnosti povezane z nemotenim delovanjem enote (na primer skrb za nabavo potrebnega pisarniškega materiala, za delovanje računalniške opreme, priprava mesečne evidence prisotnosti in odsotnosti zaposlenih, plana koriščenja dopustov in nadomeščanj,..).

Ana Debevec
univ.dipl.soc.

Direktorica
mag. Zdenka Korelc